

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	21913 - Serveis Socials Sectorials I
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	C
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	21913 - Serveis Socials Sectorials I
Crèdits	2.4 presencials (60 Hores) 3.6 no presencials (90 Hores) 6 totals (150 Hores).
Grup	Grup 20, 2S(Campus Extens 70/30)
Semestre	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Fernanda Caro Blanco nanda.caro@uib.es	15:00h	17:00h	Dimarts	28/09/2010	28/06/2011	BB 09 Edifici Ramon Llull
	10:00h	12:00h	Dimarts	28/09/2010	28/06/2011	BB 09 Edifici Ramon Llull
Joana Maria Mestre Miquel joanamaria.mestre@uib.es	14:30h	15:30h	Dimarts	08/02/2011	28/06/2011	BG 07

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Grau de Treball Social	Obligatòria	Segon curs	Grau

Contextualització

L'assignatura de Serveis Socials Sectorial I forma part del Mòdul: Contex Institucional del Treball Social, conformat per les Matèries: Serveis Socials, Política Social i Dependència i Vulnerabilitat.

Específicament, aquesta assignatura forma part de la Matèria Serveis Socials, que està constituïda per tres assignatures (Estructura dels Serveis Socials, Serveis Socials Sectorials I i Serveis Socials Sectorials II) la docència de les quals es situa al primer, segon i tercer curs del Grau en Treball Social, i per 8 assignatures optatives a realitzar durant el segon semestre del quart curs.

Es tracta, per tant, d'una assignatura de caràcter teòric i específic que, una vegada l'alumne ha adquirit coneixements sobre l'estructura, objectius, organització i característiques del SPSS i compta amb una certa base per establir la relació entre aquest i altres sistemes de protecció social, se inicia en el coneixement de les polítiques socials específiques per a cada sector de població: persones amb discapacitats, persones majors, infància i adolescència, menors infractors, persones immigrants, dones, persones sense llar, reclusos i ex-reclusos, drogodependents i persones amb problemàtica de salut mental.

L'assignatura pretén que el/la alumne/a conegui i identifiqui les diferents administracions, organitzacions, entitats y serveis que participen a les polítiques socials sectorials a les Illes Balears, però també adquireixi

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	21913 - Serveis Socials Sectorials I
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	C
Idioma	Català

coneixements sobre les característiques i necessitats específiques de cada sector de població, per tal d'aprendre a adaptar els programes, projectes, actuacions i serveis, a les seves necessitats.

Aiximateix es treballarà sobre els principis ètics i els valors, propis del treball social, que han de ser aplicats en el treball amb cada col·lectiu.

La matèria de Serveis Socials és, en el seu conjunt, de gran importància per al desenvolupament professional dels/les futurs/es titulats de Grau en Treball Social, ja que constitueix el context específic més significatiu en el que es desenvolupa el quefer professional. Per altra banda, també és imprescindible per l'estudiant adquirir un coneixement exhaustiu i profund d'aquesta matèria previament a la realització de les pràctiques externes de treball social que estan ubicades al quart curs del títol de grau.

Requisits

Essencials

És necessari que l'alumne hagi superat l'assignatura Estructura dels Serveis Socials, i per tant hagi adquirit els coneixements i habilitats propis d'aquesta.

Es requereix, per part de l'estudiant, una actitud d'interés actiu per conèixer i prendre posició sobre allò que, des de l'àmbit institucional, polític i social, succeeix en el nostre entorn més proper i en el món en general, especialment sobre allò que té a veure amb les estructures polítiques, econòmiques i ideològiques generadores de malestar social, vulnerabilitat i risc individual, grupal i familiar.

De manera específica es requereix que l'alumne sigui respectuós i sensible amb les individualitats humanes, i amb les problemàtiques relacionades, de manera diferenciada, amb cada col·lectiu.

És igualment necessari que l'estudiant, i futur professional, sigui capaç d'identificar els possibles dilemes i conflictes ètics que comporta la pràctica del treball social i l'organització dels serveis socials en relació a cada un dels sectors de població treballats.

Recomanables

Actitud oberta i crítica davant els fenòmens socials, polítics i institucionals del nostre entorn.

Capacitat reflexiva i d'estudi sobre la realitat social.

Capacitat d'anàlisi.

Capacitat autocrítica.

Competències

El conjunt de la Matèria Serveis Socials està vinculada a 3 competències, de les quals únicament una d'elles està associada directament a l'assignatura Serveis Socials Sectorials.

Específiques

1. c4 Capacitat de conèixer en profunditat el sistema i estructura de la xarxa Pública de Serveis Socials i els continguts de les Politiques Socials..

Genèriques

1. C4 Capacitat de conèixer en profunditat el sistema i estructura de la xarxa Pública de Serveis Socials i els continguts de les Polítiques Socials..

Continguts

L'assignatura està organitzada en dos blocs: un primer bloc introductori, que fa referència a les situacions de vulnerabilitats i risc social que duen a les persones i grups a situacions problemàtiques, i un segon bloc en el que es treballa sobre les polítiques específiques dirigides a diferents sectors de població: persones amb discapacitats, persones majors, infància i adolescència, menors infractors, persones immigrants, dones, persones sense llar, reclusos i ex-reclusos, drogodependents i persones amb problemàtica de salut mental.

A cadascún dels sectors es treballarà sobre:

- les característiques i situacions de dificultat associades al sector de població.
- les institucions i entitats gestores de serveis, programes i prestacions.
- la normativa reguladora del sector.

Aiximateix es treballarà sobre històries de vida referides a persones incloses dins aquests sectors de població.

Es farà especial incidència en el principis i valors ètics necessaris per abordar la pràctica professional amb persones i col·lectius en situació de dificultat social.

Continguts temàtics

BLOC I: INTRODUCTORI. Bloc I: ANÀLISI DE LA VULNERABILITAT SOCIAL I REQUISITS PER A LA PRÀCTICA PROFESSIONAL.

Tema 1. Col·lectius Socials, Vulnerabilitat i exclusió social

Tema 2. Principis i valors dels serveis socials aplicats a la pràctica professional.

BLOC II. POLÍTIQUES SOCIALS SECTORIALS.

Tema 3. Serveis Socials per a persones amb discapacitats.

Tema 4. Intervenció Social amb persones majors.

Tema 5. Igualtat de gènere, protecció i promoció social de la dona.

Tema 6. La protecció a la infància i els serveis socials d'atenció a la família.

Tema 7. Prevenció i abordatge del conflicte juvenil: l'atenció al Menor infractor.

Tema 8. Etnicitat, Immigració i Interculturalitat

Tema 9. Persones sense llar. Programes i processos d'inserció social

Tema 10. Reclusos i exreclusos.

Tema 11. Addiccions i conductes addictives.

Tema 12. L'atenció i la promoció de les persones amb problemàtica de salut mental.

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	21913 - Serveis Socials Sectorials I
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	C
Idioma	Català

Metodologia docent

l'assignatura es compon de classes teòriques de caràcter presencial no obligatori (en grup gran), encara que es recomana l'assistència per tal de poder acollir-se a l'avaluació continua i de classes pràctiques, en grups mitjans, als quals s'ha de justificar l'assistència a un mínim del 80 % de les sessions per tal de poder avaluar-se aquesta part de l'assignatura.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Classes teòriques presencials	Grup gran (G)	<p>L'objectiu és que l'estudiant vagi adquirint coneixements sobre les característiques dels diferents col·lectius socials i la seva situació de vulnerabilitat respecte a la dificultat social i/o l'exclusió.</p> <p>Es realitzaran classes presencials, amb incorporació de dinàmiques participatives, visualització de documents gràfics, debats i altres activitats que facilitin a l'alumne, a partir de la lectura del temari, anar adquirint coneixements com a resultat de la pròpia reflexió i la posta en comú.</p> <p>L'assistència no és obligatòria, encara que es recomana per tal de poder realitzar avaluació continua.</p>
Classes pràctiques	Treball sobre un sector de població.	Grup mitjà (M)	<p>A cada grup mitjà, s'organitzaran grups petits, en els que els alumnes treballaran sobre un sector de població dels que es proposen al temari.</p> <p>En grup, els alumnes hauran d'aprofundir en: les característiques i situacions de dificultats associades al sector de població, la normativa específica reguladora, les institucions i entitats competents en la gestió de serveis i programes a les Illes Balears. Igualment es treballarà sobre el concepte i la pràctica d'històries de vida.</p> <p>El resultat d'aquest treball en posarà en comú en el grup mitjà a partir d'una presentació a classe.</p> <p>L'assistència a les classes pràctiques és obligatòria: l'alumne ha de justificar un mínim del 80 % d'assistència a aquestes sessions per tal que es puguin avaluar.</p>

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Història de vida.	l'alumne, de forma individual, treballarà sobre la metodologia d'elaboració d'històries de vida, referida al col·lectiu que haurà treballat en grup.
Estudi i treball autònom individual	Estudi sobre el temari.	Estudi autònom sobre el temari i sobre les activitats realitzades a les classes.

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom en grup	treball sobre un sector de població.	L'elaboració d'un informe grupal sobre un dels sectors de població implicarà la realització de treball de grup no presencial, inclòs el treball de camp necessari per tal d'assolir els objectius proposats.

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		60	2.4	40
Classes teòriques	Classes teòriques presencials	45	1.8	30
Classes pràctiques	Treball sobre un sector de població.	15	0.6	10
Activitats de treball no presencial		90	3.6	60
Estudi i treball autònom individual	Història de vida.	20	0.8	13.33
Estudi i treball autònom individual	Estudi sobre el temari.	50	2	33.33
Estudi i treball autònom en grup	treball sobre un sector de població.	20	0.8	13.33
Total		150	6	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació de la part teòrica de l'assignatura serà contínua. Els alumnes contestaran un total de 5 qüestionaris de resposta breu o comentari, a classe i amb disponibilitat de material docent. Les dates per a la realització d'aquesta avaluació contínua es publicarà al cronograma.

Per poder realitzar aquesta avaluació contínua serà necessària l'assistència a classe amb una certa regularitat, i la participació activa a aquesta.

Els alumnes que no puguin realitzar aquesta avaluació contínua tindran la possibilitat de realitzar un exàmen final.

L'avaluació de l'assignatura es completarà amb:

- un treball grupal, amb exposició a classe
- un treball individual escrit

l'alumne ha de superar totes i cada una de les parts avaluable per tal que es pugui avaluar el conjunt de l'assignatura.

Classes teòriques presencials

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta breu (Recuperable)
Descripció	L'objectiu és que l'estudiant vagi adquirint coneixements sobre les característiques dels diferents col·lectius socials i la seva situació de vulnerabilitat respecte a la dificultat social i/o l'exclusió. Es realitzaran classes presencials, amb incorporació de dinàmiques participatives, visualització de documents gràfics, debats i altres activitats que facilitin a l'alumne, a partir de la lectura del temari, anar adquirint coneixements com a resultat de la pròpia reflexió i la posta en comú. L'assistència no és obligatòria, encara que es recomana per tal de poder realitzar avaluació contínua.
Criteris d'avaluació	Es valorarà positivament la capacitat de l'alumne per a l'aprenentatge, la capacitat de comprendre i interrelacionar conceptes i la seva actitud participativa, oberta, analítica i crítica.

Percentatge de la qualificació final: 40% per l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 40% per l'itinerari B

Treball sobre un sector de població.

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (No recuperable)
Descripció	A cada grup mitjà, s'organitzaran grups petits, en els que els alumnes treballaran sobre un sector de població dels que es proposen al temari. En grup, els alumnes hauran d'aprofundir en: les característiques i situacions de dificultats associades al sector de població, la normativa específica reguladora, les institucions i entitats competents en la gestió de serveis i programes a les Illes Balears. Igualment es treballarà sobre el concepte i la pràctica d'històries de vida. El resultat d'aquest treball en posarà en comú en el grup mitjà a partir d'una presentació a classe. L'assistència a les classes pràctiques és obligatòria: l'alumne ha de justificar un mínim del 80 % d'assistència a aquestes sessions per tal que es puguin avaluar.
Criteris d'avaluació	Es valorarà positivament l'organització grupal per a la recerca, la capacitat de sistematitzar continguts, la claredat expositiva, l'originalitat de la seva feina, l'actitud analítica i crítica. Es valorarà la creació d'una adequada dinàmica grupal.

Percentatge de la qualificació final: 30% per l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 30% per l'itinerari B

Història de vida.

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (Recuperable)
Descripció	L'alumne, de forma individual, treballarà sobre la metodologia d'elaboració d'històries de vida, referida al col·lectiu que haurà treballat en grup.
Criteris d'avaluació	Es valorarà positivament la incorporació dels conceptes teòrics apresos, la metodologia utilitzada, i la incorporació de principis i valors ètics del treball social a l'anàlisi.

Percentatge de la qualificació final: 30% per l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 30% per l'itinerari B

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	21913 - Serveis Socials Sectorials I
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	C
Idioma	Català

Estudi sobre el temari.

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves de resposta breu (Recuperable)
Descripció	Estudi autònom sobre el temari i sobre les activitats realitzades a les classes.
Criteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	0% per l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final:	0% per l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Els estudiants disposaran, a principis del semestre, d'un temari elaborat per les professores. Aiximateix disposaran de referències bibliogràfiques, de lectura voluntària, però en molts casos necessàries per tal d'assolir els objectius d'aprenentatge proposats.

Per a l'elaboració de treballs grupals i individual, els alumnes podran comptar a altres lectures, llibres i articles, recomanats per les professores.

S'utilitzaran recursos audiovisuals.

També es facilitarà als alumnes pàgines webs institucionals i temàtiques, d'interés.

Bibliografia bàsica

- Alemàn Bracho, Maria del Carmen. Servicios sociales sectoriales. Centro de Estudios Ramón Areces, 2005.
- Astelarra, Judith, Veinte años de políticas de igualdad. Ediciones Càtedra. València. 2005
- Bilbeny. Etica intercultural. Editorial Ariel. Barcelona 2004
- Bosch, Esperanza; Ferrer, Victòria; Alzamora, Aina. El laberinto patriarcal. Reflexiones teórico-practicas sobre la violencia contra las mujeres.
- Cabrera Cabrera, Pedro José. Huéspedes del aire: sociología de las personas sin hogar en Madrid. Madrid : UPICO, 1998. ISBN 84-89708-32-0
- Cabrera Cabrera, Pedro José. Pobreza y exclusión desde la perspectiva de género. Género y desigualdad: la feminización de la pobreza / Ana García-Mina Freire (ed. lit.), María José Carrasco Galán (ed. lit.), 2004, ISBN 84-8468-128-9, pags. 11-74
- Cabrera Cabrera, Pedro José. La acción social con personas sin hogar en España. Cáritas Española, Editores : Fundación Fomento de Estudios Sociales y de Sociología Aplicada, FOESSA, 2000. ISBN 84-8440-233-9
- Castillo Ceballos, Gerardo. El adolescente y sus retos. La aventura de hacerse mayor. Ediciones Pirámide. Madrid. 2009
- Galli, CARlo. La humanidad multicultural. Katz Editores.Madridl 2010.
- Laparra Navarro, Miguel (et al.) Una propuesta de consenso sobre el concepto de exclusión: implicaciones metodológicas(1) (Miguel Laparra Navarro, Anna Obradors i Pineda, Begoña Pérez, Manuel Pérez Yruela, Víctor Renes Ayala, Sebastián Sarasa Urdiola, Joan Subirats i Humet, Manuel Trujillo Carmona. Revista española del tercer sector, ISSN 1886-0400, N°. 5, 2007 (Ejemplar dedicado a: Exclusión Social), pags. 15-58
- Lewontin, RC; Rose, S; Kamin, LJ. No está en los genes. Racismo, Genética e ideología. Barcelona. 2009. Drakontos Bolsillo
- Pàmies, Teresa. L'aventura d'envellir. Editorial Empuries. Barcelona.2002
- Valls Llobet, Carme. Mujeres Invisibles. Mondadori. Barcelona 2006
- Yunus, Muhammad. Un mundo sin pobreza. Las empresas sociales y el futuro del capitalismo. Paidós. Barcelona 2008
- VI Informe sobre exclusión y desarrollo social en España :2008. FOESSA. www.foessa.org/ Análisis de los factores de exclusión social.

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	21913 - Serveis Socials Sectorials I
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	C
Idioma	Català

- Documento de Trabajo 4. (2005)
- Joan Subirats i Humet (Dir.)
- Ricard Gomà Carmona y Joaquim Brugué Torruella (Coords.)
- INSTITUT DE GOVERNIPOLÍTICUES PÚBLIQUES (UAB)
- © Fundación BBVA. Plaza de San Nicolás, 4. 48005 Bilbao. <http://www.fbbva.es>
- © Institut d'Estudis Autonòmics, Generalitat de Catalunya
- Riesgos de exclusión social en las Comunidades Autónomas.
- Documento de Trabajo 5. (2005)
- Joan Subirats i Humet (Dir.)
- Ricard Gomà Carmona y Joaquim Brugué Torruella (Coords.)
- INSTITUT DE GOVERNIPOLÍTICUES PÚBLIQUES (UAB)
- © Fundación BBVA. Plaza de San Nicolás, 4. 48005 Bilbao. <http://www.fbbva.es>
- © Institut d'Estudis Autonòmics, Generalitat de Catalunya.
- VI Informe sobre exclusión y desarrollo social en España.
- Fundación FOESSA. Fomento de Estudios Sociales y Sociología Aplicada.
- <http://www.foessa.org/>
- Capítulo 2: Desigualdad, Pobreza y Privación. Coordinador: Luis Ayala Cañón.
- Capítulo 3: La exclusión social en España: un espacio diverso y disperso en extensa transformación. Coordinadores: Miguel Laparra y Begoña Pérez Eransus.
- Informe Econòmic i Social de les Illes Balears. 2008.
- Volum XLI. Setembre de 2009.
- Centre de Recerca Econòmica. UIB- Sa Nostra.
- Setena Part: Qualitat de Vida i Benestar. (Salut i Sistema Sanitari; Habitatge; Educació i Formació; Protecció Social)
- <http://www.cre.uib.es/>

Bibliografia complementària

- Adelantado, José. (Coord) Cambios en el Estado del Bienestar. Políticas sociales y desigualdades en España. Icaria. Barcelona. 2000.
- Alonso, Manuel Alberto. Giraldo Ramírez, Jorge. (Editores) Ciudadanía y Derechos Humanos Sociales. Escuela Nacional Sindical. ISCOD. Instituto Sindical de Cooperación al Desarrollo. Medellín 2001
- Banks, Sarah. Ética y valores en el Trabajo Social. Paidós. Barcelona. 1997.
- Bermejo Escobar, Francisco J. La ética del Trabajo Social. Centros universitarios de la compañía de Jesús. Bilbao 2002.
- Fernández Garcia, Tomás y de la Fuente, Yolanda M^a (coords.) Política Social y Trabajo Social. Alianza Editorial. Madrid. 2009
- Montagut, Teresa. Política Social. Una introducción. Ariel sociología. Barcelona. 2008.
- Navarro, Vicenç. El subdesarrollo social en España. Causas y Consecuencias. Anagrama. Colección Argumentos. Barcelona 2006.
- Navarro, Vicenç. Bienestar insuficiente, democracia incompleta. Sobre lo que no se habla en nuestro país. Anagrama. Barcelona. 2002.
- Navarro, Vicenç. Globalización Económica, Poder Político y Estado del Bienestar. Editorial Ariel S.A. Barcelona. 2000
- Navarro, V., Schmitt J., Astudillo, J. 'La importancia de la política en la supuesta globalización económica. La evolución de los Estados del Bienestar en el capitalismo desarrollado durante la década de los años noventa'. Sistema. 171. 2002
- Navarro, V. (coord). El Estado de Bienestar en España. 2004. Editorial Tecnos. Madrid.

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	21913 - Serveis Socials Sectorials I
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	C
Idioma	Català

Altres recursos

<http://www.movimientocontralaintolerancia.com/>
<http://www.foessa.org>
www.mujaresenred.net/
www.rebellion.org/
www.redfeminista.org/
www.observatoriosocial.org/
www.economiasolidaria.org/
www.eapn.es/
www.pnsd.msc.es/

